

[Aksel Larsen.]

ikke alene at dispensere for visse erhvervsområder eller for visse vareområder, men også, som man siger det, for varer af særlig karakter, og det vil egentlig sige, at der ikke er nogen grænser for, hvor monopolmyndighederne kan dispensere. Jeg vil ikke hermed mistænkeliggøre monopolmyndighederne og sige, at de vil være ivrige efter at give urimelige dispensationer, men det er altså sådan, at faktisk er en væsentlig del af den lovgivende virksomhed på dette område herved overladt til monopoltilsynet, idet folketinget ikke giver ganske præcise retningslinjer at arbejde efter.

Så er det en mangel ved lovforslaget, at der ikke er noget avancestop. Jeg erkender, at det kan være vanskeligt at have avancestop og prisstop i samme lov, men der havde jo så ikke været noget i vejen for, at man kunne have to love, om det var nødvendigt. Jeg tror, at en del af manglerne i så henseende var blevet afbødet hvis regeringspartierne havde kunnet tilslutte sig de af socialdemokratiet stillede ændringsforslag, men det har man jo desværre afvist. Jeg tror, det ville have været en fordel både for loven, for befolkningen og for regeringen, om regeringspartierne havde kunnet acceptere disse ændringsforslag, der tilsigter til en vis grad at føre avancestop ind i loven ved at sige, at der skal tages hensyn ikke blot til eventuelle elementer, der kan give berettiget grund til prisstigning, men også til elementer, som kan give berettiget grund til, at priser skal nedsættes.

Det er et tilbagegående prisstop — jeg skal vel vogte mig for at påstå, at det er en lov med tilbagevirkende kraft — og dette i forbindelse med, at man har valgt en fuldkommen vilkårlig dato, den 22. september, fra hvilken prisstoppet skal virke, giver jo en kolossal masse vanskeligheder, urimeligheder og uretfærdigheder over for erhvervsgræne og virksomheder. Her vil jeg virkelig henstille, at man læser henvendelserne fra erhvervsorganisationerne igennem og studerer ministerens besvarelser, og så vil jeg i øvrigt tillade mig at citere fra udvalgsbetænkningens begyndelse, hvor der står følgende:

„Handelsministeren har over for udvalget oplyst, at uanset om monopoltilsynet eller anden prisfastsættende myndighed

har godkendt en prisforhøjelse, vil alene priser, der har været effektueret den 22. september 1970 eller tidligere, være lovlige fra lovens ikrafttræden.“

Vi er blevet præsenteret for mange eksempler på, at virksomheder i god tid og med tilsyneladende god begrundelse har forberedt prisændringer eller prisforhøjelser, har sat hele apparatet i gang, og nu får de at vide, at da man ikke var begyndt at opkræve disse nye priser den 22. september, så er de ikke lovlige. Vi er blevet præsenteret for tilfælde, hvor virksomheder inden for visse vareområder har fået monopolmyndighedernes tilladelse til eller besked om at forhøje deres priser fra en eller anden dato kort efter den 22. september. Det er sket efter langvarige forhandlinger og undersøgelser. Jeg ser mig ikke i stand til at afgøre, om det var rimeligt at forhøje disse priser. Jeg konstaterer kun, at man havde prismyndighedernes tilladelse, og nu får man at vide, at uanset om der var blevet givet tilladelse til at forhøje en pris den 30. september, så må den ikke forhøjes, når den forhøjede pris ikke opkrævedes den 22. september.

Jeg formoder, at det ikke kan være anderledes. Jeg formoder, at handelsministeren ikke kunne udarbejde sit lovforslag anderledes under de arbejdsvilkår, han fik, men det medfører faktisk en hel del urimeligheder, som sikkert vil vække meget stor misstemning, og jeg vover ikke at tænke på, hvad der ville være sket, hvis den foregående regering i de berømte 14 måneder var kommet med noget lignende. Jeg er bange for, at det så ikke var blevet ved urbane henvendelser til udvalget, men at der var blevet noget af en revolution her i dette land.

Regeringen får nu gennemført dette lovforslag, der siger, at der skal være prisstop indtil 1. marts. Så er det spørgsmålet, hvad der skal ske derefter, og dér har regeringen i almindelighed stillet i udsigt, at der vil komme en mere varig lovgivning, idet man siger, at et prisstop fornuftigvis ikke kan opretholdes længere end 5 måneder. Jeg er ganske enig. Men så må vi tillade os at spørge: hvad skal der så ske fra 1. marts? Og det har vi ikke kunnet få nogen som helst besked om ud over nogle vage almindelige antydninger om, at det afhænger fuldstændig af de økonomiske omstændigheder, den